

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com

ΤΟ ΑΚΑΝΘΙΝΟ ΣΤΕΦΑΝΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΠΑΡΙΣΙ Η ΑΙΓΙΟ;

Ηδη από τους πρώτους αιώνες μ.Χ., τα άγια και όσια που αφορούσαν στη ζωή, τα πάθη και τον μαρτυρικό θάνατο του Ιησού περιβλήθηκαν με το πέπλο του σεβασμού, μένοντας εξέχοντα σύμβολα της χριστιανικής πίστης. Άλλοτε αμφιλεγόμενα, άλλοτε κατάφωρα πλαστά και άλλοτε χωρίς να έχει εξεταστεί ποτέ η αυθεντικότητά τους, τα ιερά χριστολογικά κειμήλια, όπως αποκαλούνται συνήθως, έχουν τοποθετηθεί μέσα σε αεροστεγείς προθήκες ως υπόμνηση στο δράμα του Θεανθρώπου.

Τα περισσότερα κρύβουν πίσω τους ιστορίες της χριστιανοσύνης που παραείναι μαγευτικές για να μην ενδιαφέρουν τον πιστό, καθώς συνδέονται ευθέως με τις επίγειες περιπέτειες του Ιησού, κι έτσι η συναισθηματική και κυρίως η λατρευτική τους αξία παραμένει όποια κι αν είναι η επιστημονική ετυμολογία.

Από το Άγιο Δισκοπότηρο και την Ιερά Λόγχη μέχρι το Ακάνθινο Στεφάνι, τα Ιερά Καρφιά της Σταύρωσης και το Τίμιο Ξύλο, πολλά και διάφορα είναι τα κειμήλια που αφορούν στα Θεία Πάθη μεταφέροντας το μήνυμα του χριστιανισμού με χειροπιαστό τρόπο.

ΤΟ ΑΚΑΝΘΙΝΟ ΣΤΕΦΑΝΙ

Με αφορμή την καταστροφική φωτιά της Παναγίας των Παρισίων θα εστιάσω μόνο σε ένα κειμήλιο. Στο ακάνθινο στεφάνι που φορούσε ο Ιησούς κατά την Σταύρωση. Ας πάμε όμως μέχρι το Παρίσι....

Η δήμαρχος του Παρισιού Αν Ινταλγκό, ευχαρίστησε όσους ανταποκρίθηκαν και σχηματίζοντας ανθρώπινη αλυσίδα με κίνδυνο της ζωής τους, προστάτησαν τα πολύτιμα αντικείμενα στο εσωτερικό του ναού - μεταξύ αυτών και το «Ακάνθινο στεφάνι» που σύμφωνα με την Καινή Διαθήκη φορέθηκε στο κεφάλι του Ιησού όσο βρισκόταν στον σταυρό.

Το ακάνθινο στεφάνι θεωρείται για πολλούς το σημαντικότερο θρησκευτικό κειμήλιο της Παναγίας των Παρισίων. Αρχικά βρισκόταν στην Ιερουσαλήμ, αλλά δόθηκε στον βασιλιά Λουδοβίκο το 1238, ο οποίος έχτισε το Sainte-Chappelle στο Παρίσι για να το φιλοξενήσει και αργότερα μεταφέρθηκε στην Νοτρ Νταμ. Στον θησαυρό της Παναγίας των Παρισίων, που σώθηκε από ολική καταστροφή, συγκαταλέγονται, ακόμη, ένα τμήμα από τον Τίμιο Σταυρό και ένα καρφί από την σταύρωση. Οσοίσο δεν εί-

Το ακάνθινο στεφάνι στην Παναγιά των Παρισίων

ναι γνωστό αν τελικά το τμήμα και το καρφί έχουν διασωθεί.

Ο ακάνθινος στέφανος του Χριστού που αποθησαυρίζεται στην Παναγία των Παρισίων είναι στεφάνι από πλεγμένα, συνεστραμμένα στελέχη βούρλων, και δεν υπάρχουν καθόλου κλαδιά ή αγκάθια από αυτό το θαμνόδεντρο. Η εσωτερική διάμετρος του στέφανου είναι 21 εκ, ενώ το πάχος του είναι 1,5 εκ. Τα στελέχη των βούρλων συσσωματώνονται σε δέσμες των 14 ή 16 στελεχών που έχουν πάχος από 1 ως 1,5 χιλ. Λέγεται ότι οι Ρωμαίοι στρατιώτες τοποθέτησαν ή περιέπλεξαν τα κλαδιά με τα αγκάθια πάνω σε αυτό το στέφανι από βούρλα, ώστε να σχηματιστεί μία παρωδία στέμματος. Ως εκ τούτου, το στεφάνι από τα πλεγμένα στελέχη βούρλων χρησιμοποιήθηκε ως βάση για την υποστήριξη των κλαδιών με τα αγκάθια. Αυτό το στεφάνι φυλάσσονταν σε γυάλινη λειψανοθήκη από κρύσταλλο που έχει τη μορφή κυκλικού στεφανιού, στο βάθος του ναού και δεν είναι άμεσα ορατό στους επισκέπτες. Εκτίθεται μόνο τις Παρασκευές και τη διάρκεια της Σαρακοστής και τη Μεγάλη Παρασκευή.

Η ιστορία του

Το Ακάνθινο Στεφάνι που έγινε σύμβολο στην ορθόδοξη εικονογραφία και βρέθηκε στον λόφο του Γολγοθά μαζί με τους ήλους (τα καρφιά) που πλήγωσαν τον Χριστό, διασώθηκαν και μεταφέρθηκαν από την Αγία Ελένη (μπτέρα του Μεγάλου Κωνσταντίνου) στη Ρώμη. Από εκεί, μεταφέρθηκαν σε ειδικό χώρο κοντά στο Ναό του Αγίου Ιωάννου Λατερανού Ρώμης.

Σύμφωνα με τις διαθέσιμες ιστορικές πηγές, ο Ακάνθινος Στέφανος αγοράστηκε το 1238 από τον Λουδοβίκο Θ' ή Άγιο Λουδοβίκο που ήταν βασιλιάς της Γαλλίας (1226-1270) και σήμερα βρίσκεται στον Θησαυρό της Παναγίας των Παρισίων. Από το Ιερό Ακάνθινο Στεφάνι αφαιρέθηκαν, σε διάφορες περιστάσεις, 33 τεμάχια ακάνθων, τα οποία τοποθετήθηκαν σε ειδικές λειψανοθήκες και εκτίθενται σε μουσεία, εκθέσεις και προσκυνήματα ανά τον κόσμο.

Αλλά για ρίχτε μια ματιά και εδώ.... Ας φύγουμε από το όμορφο Παρίσι και ας πάμε μέχρι την Πελοπόννησο και συγκεκριμένα στο νομό Αχαΐας στην ορεινή Αιγιαλεία πάνω από το σημερινό Αίγιο. Στην Ιερά Μονή Παμμεγίστων Ταξιαρχών Αιγιαλείας, λέγεται ότι δώρισαν οι Παλαιολόγοι τα Αχραντα Πάθη του Σωτήρος Ιησού Χριστού, μεταξύ των οποίων φυσικά είναι και το ακάνθινο στεφάνι. Τα Αχραντα Πάθη του Χριστού είναι τεμάχια από το Τίμιο Ξύλο, το ακάνθινο Στεφάνι, τη Χλαμύδα, τον Κάλαμο, τον Σπόγγο, τα καρφιά, τα οποία σώζονται άθικτα μέχρι σήμερα.

Η ιστορία της Μονής αρχίζει με τον Όσιο Λεόντιο, ο οποίος υπήρξε και ο κτίτορας της Μονής. Ο Όσιος Λεόντιος γεννήθηκε περί το 1377 στη Μονεμβασιά. Καταγόταν από αρχοντική οικογένεια. Ήταν υιός του Ανδρέα Μαμωνά, δούκα της Μονεμβασιάς και της Θεοδώρας Παλαιολογίνης κόρης του Αυτοκράτορα Ανδρόνικου Δ' Παλαιολόγου. Μετά το θάνατο της μητέρας του έγινε μοναχός. Γύρω στα 1415 - 1420, φεύγει από το Άγιο Όρος και έρχεται στο όρος Κλωκός άνω του Αγίου και στη

θέση, που σήμερα είναι το «Παλαιομονάσπυρο» με τον απότομο βράχο και την αφιλόξενη γη, όπου κάνει το ασκηταριό του. Στη συνέχεια, με την συμπαράσταση των θείων του Θωμά και Δημητρίου Παλαιολόγων ιδρύεται μεγαλοπρεπές μοναστήρι περί το 1450. Ο θαυμασμός των Παλαιολόγων για την αρετή του οσίου Λεοντίου ήταν μεγάλος και δωρίζουν στην Μονή τα Αχραντα Πάθη του Σωτήρος Χριστού δηλαδή τεμάχια από το Τίμιο Ξύλο, τον ακάνθινο Στεφάνι, την Χλαμύδα, τον Κάλαμο, τον Σπόγγο, τα καρφιά, τα οποία σώζονται άθικτα μέχρι σήμερα.

Η αρχική αυτή Μονή του Αρχαγγέλου Μιχαήλ, καταστράφηκε δύο φορές από τους Τούρκους το 1500 και 1620. Μετά τη δεύτερη αυτή καταστροφή κτίζεται η Μονή στη σημερινή επίπεδη τοποθεσία κοντά στον Σελινούντι, επ' ονόματι των Αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ και γίνεται πλέον γνωστή σαν Μονή των Ταξιαρχών. Καταστρέφεται και πάλι το έτος 1772 από τους Τουρκαλβανούς κατά τα Ορλωφικά. Σε διάστημα τριών ετών - δηλαδή το 1775 κτίζεται η σημερινή μορφή της Μονής. Από το σχέδιο του Β.Γ. Barsky, γνωρίζουμε την προγενέστερη μορφή της Μονής. Το καθολικό της είναι Σταυρόσχημο, τετρακίονο, καμαρωτό, με οκταγωνικό τρούλο και μαρμαροσκάλιστα παράθυρα, ενώ στολίζεται με αγιογραφίες των Δ.Κ.Φάνελλη, Α. Μανέλη και Ι. Οικονόμου.

Οι Πνευματικοί Θησαυροί

της Μονής: «Τα Αχραντα Πάθη»

Αποτελούν θησαυρό και καύχημα της μονής. Δώρο των Θωμά και Δημητρίου Παλαιολόγων στον κτίτορα της μονής, ανιψιό τους, Όσιο Λεόντιο. Μέσα σε υστεροβυζαντινό κιβώτιο φυλάσσονται μεγάλα τεμάχια τίμιου ξύλου, ακάνθινου στεφανίου, χλαμύδας, λίθων από τον Πανάγιο τάφο. Φυσικά η μονή διαθέτει και πολλούς άλλους «θησαυρούς».

Από τις δύο παραπάνω ιστορίες καταλήγουμε ότι τελικά η προβολή είναι που κάνει την διαφορά. Δεν μένω στο πιο από τα δύο είναι το αυθεντικό μιάς και δεν είμαι ο ειδικός για κάτι τέτοιο αλλά στο θέμα προβολής φαίνεται ότι οι Γάλλοι υπερτερούν μιάς και οι 13.000.000 επισκέπτες της Παναγίας των Παρισίων κάθε χρόνο δεν συγκρίνονται με τα πούλμαν του Σαββατοκύριακου στην Μονή Παμμεγίστων Ταξιαρχών Αιγιαλείας. ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ.